

foremost, on the task as a whole. The teachers should tell the students whether they communicated effectively, whether they were easy to understand, whether they managed to clarify misunderstandings, whether they were using appropriate politeness forms. Whatever method the teacher is using, the students should be fully involved in work in the classroom. The Business English teachers should take into account fluency and general communicative ability. Informally assessing the lesson we should focus on the success of communication.

References

1. Oxford Handbook for Language Teachers.
2. Sandra Lee Mckay. Teaching English Overseas: An Introduction
3. Patsy M. Lightbown and Nina Spada. How Languages are Learned.

УДК 811.161.2: 81'243

Чезганов С.А.,
старший викладач
кафедри української мови та літератури
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

ТЕКСТ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

***Анотація.** У статті розглянуто деякі проблеми викладання української мови як іноземної, зокрема ті, з якими стикаються студенти при опрацюванні тексту професійного спрямування. Обґрунтовано необхідність розпочинати формування мовних і мовленнєвих компетенцій на матеріалі тексту професійного спрямування вже на початковому етапі вивчення мови.*

***Ключові слова:** текст професійного спрямування, початковий етап навчання, логіко-сміслові прийоми роботи над текстом.*

***Аннотация.** Статья посвящена некоторым проблемам преподавания украинского языка как иностранного, в частности противоречиям, возникающим при работе над текстом по специальности на разных этапах обучения. В качестве одного из эффективных методических приёмов для снятия противоречий предлагается работа над текстом по специальности как основы для формирования языковых и речевых умений и навыков уже на начальном этапе изучения языка.*

***Ключевые слова:** текст по специальности, начальный этап обучения, логико-смысловые приёмы работы над текстом.*

***Abstract.** The article is devoted to some issues of teaching Ukrainian as a foreign language, contradictions which can be faced while working with scientific texts at various levels of study. The work with scientific texts at the basic level of the language study is suggested to be the most efficacious method for the formation of speaking and communicative skills and solving the contradictions.*

***Key words:** scientific text, basic level of study, logical-semantic methods of working with texts.*

В останні десятиріччя викладачі-мовники, спираючись на здобутки у царині новітніх інформаційних технологій, шукають більш ефективні методичні прийоми у викладанні іноземної мови. Водночас вони не відмовляються від традиційних методів (якщо останні довели свою ефективність), розвиваючи, модифікуючи та пристосовуючи їх до нових умов навчання.

Важливою умовою набуття іноземними студентами професійних знань є володіння науковим стилем мови у сфері обраної ними спеціальності. Якщо мовно-комунікативна база, яка закладається на підготовчому етапі і (в ідеалі) відображає рівномірний розвиток усіх видів мовленнєвої діяльності, є необхідною й достатньою для спілкування на елементарному рівні, то на просутому етапі студент відчуває катастрофічний брак мовних засобів фахового спрямування.

Викладачі, які працюють з іноземними студентами, враховують логіку навчального процесу, який вимагає на основному й завершальному етапах приділяти все більше уваги розвитку навичок писемного мовлення, оскільки у цей період студент продукує значну кількість навчально-наукових текстів (реферати, курсові, дипломні роботи). Разом з тим виникає низка суперечностей інтра- та екстралінгвістичного характеру, які варто пом'якшувати або знімати. Наприклад, необхідність дотримання вимог навчальних програм різного рівня, які не завжди враховують специфіку профільного навчання. Не тільки викладач, але й студенти знають (або відчувають), що жива мова існує переважно в усній формі, а їм доводиться опрацьовувати і продукувати переважно писемні тексти. Крім того, надаючи перевагу науковому стилю, необхідно пам'ятати про інші сфери комунікації та стилі мови (офіційно-ділове мовлення, стиль художньої літератури). Врешті, існує також проблема поступового зменшення навчальних годин, відведених для аудиторної роботи.

На наш погляд, одним із ефективних варіантів розв'язання зазначених вище проблем є робота над текстом професійного спрямування як матеріалом для формування комплексу лінгвістичних і комунікативних навичок. Сучасні програми з

професійного мовлення спрямовані на формування навичок роботи з навчально-науковими текстами протягом усього періоду навчання іноземних студентів у вищому навчальному закладі. Зважаючи на те, що від початку навчання студенти опрацьовують тексти підручників, посібників, статей, з метою декодування цих текстів і подальшої трансформації власну науково-навчальну продукцію вони повинні набути спеціальних навичок писемного наукового мовлення, як-от: логіко-сміслові згортання інформації, мовна компресія, виокремлення старої і нової інформації, текстове прогнозування тощо. За допомогою стрункої системи вправ і завдань такі навички закладаються і формуються на підготовчому етапі вивчення мови, але розвиваються й удосконалюються на основному і завершальному етапах.

Практика викладання української як іноземної на всіх етапах навчання переконує, що елементарні за обсягом і наповненням тексти професійного спрямування можна пропонувати від самого початку для формування навичок писемного та усного мовлення, зважаючи на значну кількість інтернаціоналізмів. Слова англійського, німецького, французького походження, а також терміни з грецькими або латинськими основами та афіксами сприймаються набагато легше, ніж нові українські лексеми. Паралельно варто поступово запроваджувати логіко-сміслові прийоми опрацювання навчально-наукового тексту, пропонуючи вправи на згортання і розгортання тексту, на пошук ключових слів, написання різних видів плану, виокремлення старої та нової інформації тощо. Такі навички треба формувати на підготовчому етапі не тільки тому, що вони є вкрай важливими для подальшого формування професійних компетенцій, а, перш за все, тому що у студентів вони є частково сформованими на етапі навчання у школі, і по-друге, викладач має достатній обсяг аудиторних і позааудиторних годин для системного і систематичного опрацювання програмного матеріалу. У подальшій роботі на основному та завершальному етапах вивчення мови сформовані навички будуть вдосконалюватися студентами в умовах більш напруженої самостійної роботи й обмеженої кількості аудиторних годин.

Отже, підсумовуючи вищевикладене, зазначимо, що в статті був запропонований один із варіантів розв'язання низки проблем, з якими стикаються іноземні студенти під час вивчення української мови. Зокрема, запропоновано розпочати опрацювання тексту професійного спрямування як основи для формування лінгвістичних і комунікативних компетенцій уже на початковому етапі вивчення української мови як іноземної. З метою підвищення

ефективності такої роботи пропонується паралельне формування навичок логіко-сміслової діяльності з подальшим закріпленням на основному і завершальному етапах.

Література

1. Методика преподавания русского языка как иностранного / под ред. О.Д. Митрофановой. — М.: ИРЯП им. А.С. Пушкина, 1990.
2. Николаева С.Ю. Сучасні технології навчання іншомовного спілкування / Николаева С.Ю., Г.А.Гринюк, Т.І.Олійник — К.: Ленвіт, 1997. — 96 с.

УДК 811.161.1: 001.5

Черемская О.С

*кандидат филологических наук,
профессор, заведующая кафедрой украиноведения
и языковой подготовки иностранных граждан
Харьковского национального экономического
университета имени Семёна Кузнеця,
Андреева Н.П.,
преподаватель кафедры украиноведения
и языковой подготовки иностранных граждан
Харьковского национального экономического
университета имени Семёна Кузнеця*

НАУЧНЫЙ СТИЛЬ РЕЧИ НА НАЧАЛЬНОМ ЭТАПЕ ОБУЧЕНИЯ РКИ

***Анотація.** У статті розглянуто принципи створення і структуру навчального-практичного посібника з наукового стилю мови для іноземних студентів підготовчого відділення. Запропоновано шляхи навчання студентів роботи з науково-популярними текстами, спрямованими на професійну орієнтацію, формування комунікативної компетенції.*

***Ключові слова:** науковий стиль мови, науково-популярні тексти, науково-практичний посібник, комунікативна компетенція.*

***Аннотация.** У статье рассмотрены принципы создания и структура учебного-практического пособия по научному стилю речи для иностранных студентов подготовительного отделения. Предложены этапы подготовки студентов к работе с научными текстами, направленными на профессиональную ориентацию, формирование коммуникативной компетенции.*

***Ключевые слова:** научный стиль речи, научно-популярные тексты, научно-практическое пособие, коммуникативная компетенция.*